

การตรวจสอบภายใน

การตรวจสอบภายในเข้ามามีบทบาทยิ่งขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการตรวจสอบ และมีมาตรการควบคุมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับกันว่าการตรวจสอบภายใน ปัจจุบัน การตรวจสอบภายใน นอกจากตรวจสอบข้อมูลทางการเงิน และการบัญชีแล้ว ยังตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ด้วย ฉะนั้น ผู้ตรวจสอบภายในจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ ทั้งในด้านความรู้ทักษะ และความสามารถอื่น ๆ เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึง การส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมของส่วนราชการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้การบริหารทรัพยากรของส่วนราชการเป็นไปอย่างคุ้มค่า และก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม เสริมสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับส่วนราชการ

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐสามารถจัดให้มีการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิผลตามกระบวนการกำกับดูแล การบริหารจัดการความเสี่ยง และการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ สามารถเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างระบบคุณธรรม (Integrity) ความโปร่งใส(Transparency) และ ความสามารถในการตรวจสอบได้ (Auditability) ของหน่วยงานของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การรายงานผลการดำเนินงาน

การรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ การรายงานต่อบุคคลภายนอกให้รายงานในรายงานประจำปีของหน่วยงาน หรือเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน

หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องปรับปรุงและรักษาคุณภาพของงานตรวจสอบภายในโดยให้มีการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมในทุกด้าน ซึ่งการประเมินคุณภาพ แบ่งเป็น ๒ ด้าน ๑) การประเมินคุณภาพจากภายในส่วนราชการ ซึ่งแฝงอยู่ในกระบวนการตรวจสอบ เช่น การกำกับดูแล การสอบทานการปฏิบัติงาน การให้คำปรึกษาแนะนำ ๒) การประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานภาคเอกชนส่วนราชการ เป็นการประเมินจากผู้ที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นอิสระ ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับส่วนราชการ เป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการตรวจสอบภายในมีความเข้าใจในกระบวนการ ความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลที่ดี

มาตรฐานด้านคุณสมบัติ

คือ มาตรฐานที่กล่าวถึงลักษณะและคุณสมบัติของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความเที่ยงธรรม การรักษาความลับ ความสามารถในหน้าที่

การบริหารงานตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการวางแผนการตรวจสอบ

คือ การจัดทำแผนการตรวจสอบผลการประเมินความเสี่ยงอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งการกำหนดนโยบายและระยะเวลาในเก็บข้อมูล เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในในเรื่องการปฏิบัติงานตรวจสอบ

การควบคุมภายใน

เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ โดยองค์ประกอบการควบคุมภายใน ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

- ๑) สภาพสิ่งแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)
- ๒) การประเมินความเสี่ยง(Risk Assessment)
- ๓) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
- ๔) สารสนเทศและการสื่อสาร(Information and Communication)
- ๕) กิจกรรมการติดตามผล(Monitoring Activities)

การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนการปฏิบัติงาน

คือ การให้ความเชื่อมั่น (Assurance Services) เป็นการตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ อย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เป็นการตรวจสอบงบการเงิน ผลการดำเนินงาน การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ความมั่นคงปลอดภัยของระบบต่าง ๆ และการตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงินการบัญชี และวัตถุประสงค์ของงานให้คำปรึกษา (Consulting Service) เป็นการให้คำแนะนำและบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับส่วนราชการ โดยการปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมของส่วนราชการให้ดีขึ้น เช่น การให้คำแนะนำในเรื่องความคล่องตัวในการดำเนินงาน การออกแบบระบบงาน วิธีการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรม

รายงานสรุปผลการเข้ารับการอบรม
หลักสูตรหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในที่ไม่เคยได้รับวุฒิบัตรด้านการตรวจสอบภายใน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ รุ่นที่ ๑
ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ ธันวาคม ๒๕๖๖
ผ่านช่องทางออนไลน์ ในรูปแบบ Microsoft Teams Live

ผู้เข้ารับการอบรม นายศุภชัย สุภาไชยกิจ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

สังกัด กลุ่มตรวจสอบภายใน

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๖๘๖๒

รับฟังการบรรยาย ๖ หลักสูตร จำนวน ๑๘ ชั่วโมง

หลักสูตรหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในที่ไม่เคยได้รับวุฒิบัตรด้านการตรวจสอบภายใน จำนวน ๖ หลักสูตร ดังนี้

๑. ภาพรวมงานตรวจสอบภายในและบทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน
๒. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ
๓. การวางแผนการตรวจสอบ
๔. การรายงานผลการตรวจสอบ
๕. การบริหารจัดการความเสี่ยง
๖. การตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ

การตรวจสอบภายในจึงเข้ามามีบทบาทยิ่งขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือของผู้บริหารในการตรวจสอบและมีการควบคุมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับกันว่าการตรวจสอบภายใน เป็นวิชาชีพอิสระอีกแขนงหนึ่ง ปัจจุบันการตรวจสอบภายใน นอกจากตรวจสอบข้อมูลทางการเงิน และการบัญชีแล้ว ยังตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ด้วย ดังนั้น การตรวจสอบภายในจึงต้องเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายหลายประการ เช่น ความเจริญเติบโตขององค์กร การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ รวมถึงเทคโนโลยีทางด้านอิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ฉะนั้น ผู้ตรวจสอบภายในจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพทั้งในด้านความรู้ทักษะ และความสามารถอื่น ๆ เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมของส่วนราชการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้การบริหารทรัพยากรของส่วนราชการเป็นไปอย่างคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม เสริมสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับส่วนราชการ การบริหารจัดการความเสี่ยงก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐสามารถจัดให้มีการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพตามกระบวนการกำกับดูแล การบริหารจัดการความเสี่ยง และการควบคุมภายในของหน่วยงานของรัฐ สามารถเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างระบบคุณธรรม (Integrity) ความโปร่งใส (Transparency) และความสามารถในการตรวจสอบได้ (Auditability) ของหน่วยงานรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายใน

สำหรับหน่วยงานของรัฐ เช่น บุคลากรควรมีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายใน กรณีที่มีคณะกรรมการตรวจสอบ ควรมีความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ การเงินและการบัญชี การบริหารจัดการความเสี่ยง และการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ และการใช้เครื่องมือทางคอมพิวเตอร์และไอทีสมัยใหม่ ในการปฏิบัติงานเช่น การสืบค้นติดตามสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต การโปรแกรมและเครื่องมือการตรวจสอบที่ทันสมัย รวมทั้ง การจัดทำฐานข้อมูลที่ใช้ในการอ้างอิงเปรียบเทียบ

การรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ การรายงานต่อบุคคลภายนอกให้รายงานในรายงานประจำปีของหน่วยงาน หรือเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในต้องปรับปรุงและรักษาคุณภาพของงานตรวจสอบภายในโดยให้มีการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในให้ครอบคลุมในทุกด้าน ซึ่งการประเมินคุณภาพ แบ่งเป็น ๒ ด้าน ๑) การประเมินคุณภาพจากภายในส่วนราชการ ซึ่งแฝงอยู่ในกระบวนการตรวจสอบ เช่น การกำกับดูแล การสอบทานการปฏิบัติงาน การให้คำปรึกษาแนะนำ ๒) การประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานภายนอกส่วนราชการ เป็นการประเมินจากผู้ที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นอิสระ ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับส่วนราชการ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการตรวจสอบภายใน มีความเข้าใจในกระบวนการความเสี่ยง การควบคุมและการกำกับดูแลที่ดี

มาตรฐานด้านคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบภายใน คือ มาตรฐานที่กล่าวถึงลักษณะและคุณสมบัติของบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายใน ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความเที่ยงธรรม การรักษาความลับ ความสามารถในหน้าที่ และผู้ตรวจสอบภายในควรมีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง จะต้องเป็นความรู้ด้านการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และหรือการบริหารความเสี่ยง อย่างน้อย ๑๘ ชั่วโมง ต่อปี หน่วยงานตรวจสอบภายใน สามารถปรับแผนการตรวจสอบได้ตามความจำเป็น การบริหารงานตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการวางแผนการตรวจสอบ คือ การจัดทำแผนการตรวจสอบผลการประเมินความเสี่ยงอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ซึ่งการกำหนดนโยบายและระยะเวลาในเก็บข้อมูล เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายในในเรื่องการปฏิบัติงานตรวจสอบ

การควบคุมภายใน เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้กำกับดูแล หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ฝ่ายบริหาร และบุคลากรของหน่วยงานของรัฐจัดให้มีขึ้น เพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าการดำเนินงานของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการดำเนินงาน ด้านการรายงานและด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ โดยองค์ประกอบของการควบคุมภายใน ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

การกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนการปฏิบัติงาน คือ การให้ความเชื่อมั่น (Assurance Services) เป็นการตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ อย่างเที่ยงธรรมและเป็นอิสระ เป็นการตรวจสอบงบการเงิน ผลการดำเนินงาน การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับ ความมั่นคงปลอดภัยของระบบต่าง ๆ และการตรวจสอบความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการเงินการบัญชี และวัตถุประสงค์ของงานให้คำปรึกษา (Consulting Service) เป็นการให้คำแนะนำและบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับส่วนราชการ โดยการปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมของส่วนราชการให้ดีขึ้น เช่น การให้คำแนะนำในเรื่องความคล่องตัวในการดำเนินงาน การออกแบบระบบงาน วิธีการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน และการฝึกอบรม